

Motion till riksdagen

1988/89:Fö514

av Ove Karlsson m.fl. (s)

Ett mindre sårbart jordbruk

För Bergslagen är en levande landsbygd oundgänglig. En levande landsbygd förutsätter levande och verksam jordbruk. Jordbruket som näring bland övriga näringar i Bergslagen behöver lyftas fram och utvecklas för att skapa balans och harmoni i Bergslagens struktur.

Det jordbruk som i dag bedrivs i Bergslagen och motsvarande bygder på andra håll i landet får allt svårare att hävda sig beroende på att dagens högproduktiva jordbruk kännetecknas av hög mekaniseringsgrad och specialisering.

Utvecklingen har inneburit en geografisk koncentration av jordbruksföretag liksom produktionen av vissa produkter. Som exempel produceras en tredjedel av Sveriges fläskproduktion i Skåne, medan Norrland har en mycket låg självförsörjningsgrad av t.ex. brödsäd.

Koncentrationen av förädlings- och distributionscentraler samt den regionala snedfördelningen av livsmedelsindustrin till ca en tredjedel i Skåne gör hela näringen mycket beroende av fungerande transportsystem.

Allmänt kan man säga att landets livsmedelsproduktion har blivit i allt större grad beroende av omvärlden. Systemet förlitar sig på att importen av olika insatsvaror är möjlig, att transnationella och regionala transporter fungerar och att energi- och informationsförsörjningen är intakt.

Med minskade beredskapslager kan även begränsade regionala störningar få allvarliga konsekvenser samt regional brist på produktionsmedel uppstå trots god nationell tillgång.

Systemet i dag med centraliserad livsmedelsförsörjning medför en inbyggd sårbarhet. Därför är ett levande jordbruk i hela Sverige med lokal och regional livsmedelsproduktion nödvändig för ett i kris så långt som möjligt uthålligt samhälle. Här samverkar jordbruks- och försvarspolitikerna vad gäller beredskapsaspekterna i lands- och glesbygdsutvecklingen.

I Bergslagen finns ett antal kommuner som gemensamt har försökt att belysa och komma till rätta med ovan redovisade aspekter genom att utarbeta ett förslag till modell för ett mindre sårbart jordbruk.

Modellen som benämns utvecklingsgård skall även kunna tjäna som modell för andra liknande bygder.

Utvecklingsgården skall användas för att utveckla och pröva jordbruksformer med väsentligt mindre inbyggd sårbarhet. Detta skall ske bl.a. genom minskad användning av externa, framför allt importerade produktionsmedel.

Utvecklingsgården skall ingå som en del i kommunens beredskap för livsmedels- och energiförsörjning vid eventuell kris. Gårdens produktions-

inriktning och val av produktionsmedel skall därför bygga på lokala behov och lokala förutsättningar.

Mot. 1988/89
Fö514

Utvecklingsgården skall under normala förhållanden kunna drivas på företagsekonomiska grunder och vara en naturlig del i den kommunala infrastrukturen.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ett försök med utvecklingsgård i Bergslagen för att utnyttja möjligheterna att förbättra beredskapen vad gäller livsmedels- och energiförsörjning vid ett krisläge.

Stockholm den 24 januari 1989

Ove Karlsson (s)

Leo Persson (s)

Irène Vestlund (s)

Arne Mellqvist (s)

Inger Hestvik (s)

Bengt-Ola Rytter (s)

